

taller de creació

Reunim tres advocats i els proposem d'escriure tres relats:

VIST PER A SENTÈNCIA

Carles McCragh i Prujà (Barcelona, 1952). Advocat. Viu a Girona. Fundador i president de l'Associació Humanitària Liberpress, que des del 1999 premia anualment periodistes, entitats, cineastes, músics i escriptors que hagin destacat per la seva trajectòria solidària, humanitària i el seu tarannà independent. Col·labora a les revistes literàries *Lletres a plom* i *Recvll*. És autor de la novel·la *La infermera tunisiana* (Lleonard Muntaner, 2008).

Una petita i trista història d'amor

L'assistenta social que va adreçar-la al meu despatx per si podia ajudar-la em va informar, molt succintament, abans: «És una dona vídua i amb pocs recursos. Té un fill gran amb problemes psíquics, que assegura que no és fruit del seu matrimoni. Suposo que es tracta de demostrar la paternitat del veritable pare».

Tenia nom i cognom de líders comunistes espanyols. Vaig rebre-la al despatx amb aquella perspectiva jurídica, però estàvem equivocats. Va venir amb el fill, d'uns trenta anys, discapacitat mental, i després de presentar-me'l, volgué parlar a soles amb mi. Aviat em vaig adonar que la pretesa reclamació jurídica encobria una història d'amor.

Ella i el seu marit, que eren molt humils, van haver d'emigrar a França de joves per guanyar-se la vida. No havia estat feliç. L'home, segons ella, era una bèstia. Es passava el dia fora de casa treballant, i

després s'emborratxava. Embriac, la picava, li negava els diners, la humiliava. Havien llogat un pis, i per ajudar-se econòmicament, van rellogar una habitació a un noi, andalús i treballador emigrant com ells. El noi, una mica més jove que ella, era tot el contrari del marit: afectuós, atent, tendre. Un dia va passar el que era inevitable: es van enamorar i, d'aquell enamorament, quedà embarassada. Poc després el noi va haver de marxar, sense saber ni tan sols que seria pare d'un fill. Quan li vaig demanar per què estava tan segura que el pare era el xicot i no el marit, ella em va donar, amb una certa vergonya, dades i explicacions, i l'argument que, malgrat que ho havia intentat, mai no havia pogut tenir cap altre fill amb el marit. El noi que l'esperava fora era fill únic, i només podia ser del seu fugaç amant. Quan li vaig demanar què volia, va venir la sorpresa.

> **Il·lustracions: Jordi Vergés.** Vaig néixer a Girona l'any 1971. Des d'aleshores he fet tota mena de coses, i actualment em plantejo la vida com a ninotaire, per tal de trobar el meu propi ninot. Penso que aquest és l'objectiu final de tot dibuixant, i la resta és currículum. Col·laboro regularment en diverses publicacions, com *La Vanguardia* de Girona i aquesta mateixa revista, entre altres que no esmento perquè no hi havia ànim de lucre, almenys per part meva. Salut!

«No vull res d'ell, ni li vull cap mal» –m'assegurà-. «Només vull que el busqui i el trobi. M'agradaria que sabés, abans jo no mori, que el meu fill és també seu. Jo he intentat trobar-lo de totes les maneres, però no sé què més fer».

Li vaig dir que no era un investigador privat, però ella hi insistia, convençuda que jo podia aconseguir-ho, així que finalment vaig dir-li que ho intentaria. Va donar-me poques dades. Només en sabia el nom i el cognom, i d'inici, va resultar insuficient. Les primeres, i tèbies, investigacions, no van donar cap fruit. Ella venia a veure'm regularment i sempre guardava una esperança, malgrat les dificultats que jo li exposava.

Un dia va venir molt nerviosa:

«Ahir a la tarda era a casa» –em va dir-. «Vaig sortir al balcó a estendre la roba i vaig mirar al descampat que hi ha sota. Vaig veure, una mica lluny, un home que mirava cap al balcó. Era ell. Crec que ens

buscava o ens vigilava. Quan va veure que el mirava, s'amagà. Em vaig desmaiar, vaig caure rodona a terra, i vaig donar un gran espant al meu fill. Ell sap on som, però no gosa acostar-se'ns».

Em va jurar, una vegada rere l'altra, que no s'equivocava, tot i que jo estava segur que no podia ser cert. Estava molt alterada. Va tornar a demanar-me ajuda per trobar-lo.

Van ser la sensibilitat i la dedicació de la meva companya de despatx, la Mercè, el que ho va fer possible. Amb treball i paciència, va aconseguir més dades, i una d'essencial: el poble on havia nascut el seu amant.

Va trucar a l'Ajuntament del poble, i una persona molt amable va donar-li el telèfon d'un familiar. Després de moltes investigacions, va aconseguir saber que vivia en un poble de Castelló. La vida fa anar la gent d'un costat a l'altre. La Mercè va parlar telefònicament

amb ell, i l'informà de qui el cercava. Ell la recordava bé, perquè també se l'havia estimat, i es va emocionar amb la història. Pocs dies després, la Mercè va rebre la trucada de la seva dona, que ens va demanar molt educadament que deixéssim tranquil el seu marit, que era casat i feliç, i que no li arruïnéssim la vida. La Mercè va assegurar-li que ningú no tenia intenció de fer-ho.

Tinc per cert, però, que la meua clienta i el pare del seu fill es van parlar almenys una vegada per telèfon, en una conversa llarga per explicar-se coses i tancar el passat. La darrera vegada que ens vàrem veure la dona semblava feliç o, almenys, conformada.

«Ara sap que és fill seu» –va dir-me–. «Ara sap també que mai no l'he deixat d'estimar, que ha estat l'home de la meua vida. Tot està a les seves mans».

Poc temps després, va morir, després de veure complert, en part, el seu somni. Ens ho va dir la

mateixa persona que me l'havia enviat. Massa tard, però, per poder acompanyar-la en el darrer viatge. Alguna vegada, però d'això ja fa anys, havia vist el noi pels carrers de Girona (devia tenir, aleshores, quaranta anys o més). He deixat de trobar-me'l. Tant de bo visqui encara i el cuidi algú.

A mi em va arribar com un tema jurídic però es va convertir en una altra cosa. Per a un noi andalús, antic emigrant, havia estat una història fugaç, amable, possiblement una aventura, que ja havia oblidat i que va retornar-li de cop. Per a la Dolores, que així es deia la dona, havia estat el llarg, tendre, inoblidable, intens i únic gran amor de la seva vida. Per al fill, era quelcom que el depassava, que no comprenia, que el fregava sense aixecar cap espurna en la seva pell. Per a la Mercè i per a mi sempre serà una tendra, petita i trista història d'amor.

Ponç Feliu Llansa nasqué a Sant Mori (Alt Empordà); estudià dret, va exercir l'advocacia durant més de 15 anys i va ser degà del Col·legi d'Advocats de Girona. Posteriorment, accedí a la judicatura, i va exercir com a magistrat a Bilbao i al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. La seva vocació literària s'ha manifestat en la publicació dels llibres *L'avi Siset* i *L'any que va ploure cendra* (Ed. Planeta), *En el temps de les fronteres* (Brau Edicions) i *Converses amb Palau i Fabre* (Accent Editorial).

El jutge i el fèretre sense cadàver

L'anecdota judicial gironí (o més ben dit, forense, en general) gaudeix d'una consistència considerable; pressento que seria un tònic magnífic contra l'ensofiment. Seria, però, insensat desguarnir-se de l'autocensura en aquest país d'alta irritabilitat, on la protecció de l'honor –per poc que en pugui quedar– és, a voltes, objecte d'una acollida judicial entusiasta. Em guardaré, doncs, per a mi, almenys de moment, un llarg enfilall de facècies forenses molt delicades.

No crec, però, que ningú se senti ofès si recordo allò que passà fa més de mig segle a la carretera de Besalú a Girona.

El jutge interrogà a fons en Joan, el sospitós. Era un cas molt rar. A més a més, tal sospitós havia estat traslladat directament al jutjat, sense previ pas per la caserna de la Guàrdia Civil. En Joan es presentà, doncs, indemne, gens tumefacte i ben clenxinat, davant l'autoritat judicial, la qual decretà, finalment,

la seva llibertat sense càrrecs. I això que la situació era compromesa, com sol passar quan hi ha algun fèretre pel mig. És clar que en aquest cas hi havia taüt, però no cadàver, fenomen desconcertant per a l'escatologia o ciència de la finitud i les acaballes.

Foren moltes les desventurades circumstàncies que s'encadenaren fins a provocar aquella angoixosa compareixença judicial. Primer, va ser la mort, per inexorable qüestió d'edat, d'un vell que vivia prop de Besalú. El fuster del poble tenia la caixa de morts mig feta quan quedà garratibat d'una pedra al ronyó. No restà, doncs, a l'hereu cap altra solució que anar a Olot, comprar un altre taüt i carregar-lo al sostre del cotxe de línia. (Llavors els sostres dels autobusos eren d'una notable funcionalitat: no només s'hi carregaven cistells –amb aviram o sense-, embalums, rampoines i, en fi, tota mena d'estris i andròmines, sinó que exhibien a la part davantera un banc on solien asseure's, sobretot a l'estiu, homes joves i no tan joves. Encara que no constava cap expressa interdicció al personal femení, mai no s'hi veia cap dona; enfilarse per l'estreta escala requeria certa intrepidesa, llavors patrimoni masculí, i hauria pogut esdevenir, a més a més, un acte notòriament impúdic, per llarga que fos la faldilla). Anaren a parar al sostre del vehicle tant el taüt com el seu propietari. L'hereu Joan seia tot sol al banc esmentat mentre l'autobús avançava a batzegades per la perforada carretera, oscil·lant a dreta i a esquerra per salvar-ne els clots més conspicus. Agraïa aquell ventijol. L'agonia del seu pare havia requerit massa jornades de vetlla, massa enclaustrament. Fins el color torrat del bon pagès, havia perdut; tothom el veia destenyit, esblaimat, gairebé fantasmal.

El cel s'ennegrí fins que descarregà de valent. L'únic aixopluc era el taüt, i al seu interior s'endinsà en Joan fins que, exhaust, quedà adormit fulminantment.

Parà de ploure, i a l'estació següent, mentre en Joan navegava per la fase més aguda del seu son, l'Andreu remuntà al sostre de l'autobús. En veure el fèretre va decidir baixar; a tothom l'angunieja, viatjar acompanyat d'un cadàver. Però el cotxe ja havia

JOAN VERDÉS

arrancat i ell no podia evitar fitar, encara que fos a llambregades i de biaix, la negra i sinistra andròmina. Ho feia amb desassossec, que convertí en temor indissimulable un escandalós tro.

Va ser aquell mateix tro el que despertà en Joan, el qual, per comprovar quin temps feia, va treure la seva descolorida i espectral mà del bagul, girant-la lentament i reiteradament per assegurar-se si aquella gota que li havia caigut continuava sent pluja o eren simples escorrialles dels plàtans de la cuneta.

Fou tal l'ensurt de l'Andreu que, en veure-ho, el seu cos, com si el banc fos una ballesta, sortí catapultat i, esborronat i esglaiat, proferí, amb ulls de cavall, uns crits esfereïdors mentre es precipitava al buit. Abans de perdre el coneixement, el xofer el veié intentant articular alguna paraula sense aconseguir-ho i assenyalant amb el dit, estupefacte i aterrit, qui sap si cap al cel en demanda de pietat o cap al sostre del cotxe; un dit potser acusador contra un Joan que l'hauria empentat. La Guàrdia Civil, llavors en obligació de sospita permanent, no podia descartar, doncs, que assenyalés l'assassí.

Sí que ho féu el jutge, ja que en Joan, home d'imaginació més aviat limitada, no tenia prou inventiva per a una coartada tan perfecta com la de la pluja i el fèretre.

Carles Monguilod Agustí. Sóc advocat penalista. Vaig néixer a Girona el 13 d'agost de 1958. Em vaig llicenciar en dret per la Universitat de Barcelona. Sóc pare de dos fills, en Marc i la Maria. He estat professor de dret penal i d'oratòria a l'Escola de Pràctica Jurídica del Col·legi d'Advocats de Girona. L'any passat vaig publicar el meu primer llibre, *Vint-i-cinc anys i un dia. Reflexions d'un advocat penalista*, a l'Editorial Ara Llibres.

El defensor

Aquella tarda havia estat d'una intensitat que ratllava la bogeria. Moltes visites al despatx. Segurament massa. També l'habitual ruixat de trucades telefòniques. De fet, res que no s'hagués vist altres vegades en aquell bufet d'advocats penalistes, que era, probablement, el més important de la ciutat. Tot plegat, però, havia deixat l'advocat Jordi Xavier Bogimcò literalment extenuat. Necessitava marxar, plegar veles i arribar a casa per relaxar-se.

Des que s'havia separat, el lletrat tenia molt clar que no podia perdre la disciplina que imposa la vida rutinària. Segurament per això, abans de recollir-se en la tranquil·litat burgesa de la llar, tot i el seu cansament va passar per la piscina municipal a fer uns quans «llargs», amb un estil d'una evident precarietat que l'acostava perillosament a l'espècie dels batracis. Un cop a casa va sopar frugalment i, per postres, es gronxà en la placidesa d'un

acollidor gintònic moderadament carregat. Una repassada a la premsa del dia va ser el preludi que el dugué cap a l'estaborniment reparador del son.

I aquella nit va tenir un somni. Era un somni recurrent que el perseguia periòdicament com una malaltia crònica. Somiava que es trobava inesperadament en un escenari imponent i majestuós que imposava un reverencial respecte (o potser era por), i no només perquè era ple a vessar d'un públic expectant que el mirava amb ulls penetrants i inquisidors. El públic estava esperant, afamat, a veure de quina manera l'espavilat advocat resoldria aquell difícil tràngol, com solucionaria aquella situació que li exigia fer una de les defenses més complicades de la seva vida. Una defensa a tot o res.

El contrari pressionava fort i era indiscutiblement molt hàbil. Era un gat vell, un d'aquells rivals que te-

JORDI VERGÉS

nia totes les estratègies ben apreses i una fama de no voler perdre mai cap enfrontament. I ell, en Bogimcò, amb tants d'anys a l'esquena com a expert defensor, no podia fallar. S'hi jugava el prestigi i (reconeguem-ho) també bastants diners. L'advocat suava. Es removia al llit mentre la seva imaginació narcotitzada li anava passant la imatge repetida de les embranzides sense pietat del seu rival. Aquesta vegada percebia la sensació que podria perdre. Aquesta vegada en Jordi Xavier somiava que no somiava i que, per primera vegada en molts anys, podia perdre aquell enfrontament tan important. I a sobre, amb tant de públic. I amb tanta premsa i ressò mediàtic. ¿Que potser no s'havia preparat prou bé l'assumpte? ¿Que potser s'havia confiat massa i havia menystingut l'entitat i el nivell del seu rival? En Jordi Xavier patia. Patia com poques vegades havia patit.

De cop es va despertar amarat de suor. Taquicàrdic. Va respirar alleugerit en sentir-se despert. Entre la boira encara present que li havia deixat la son en retirada va comprovar feliç que tot havia estat només un somni. Sortosament, no perdria aquell enfrontament. Almenys aquesta vegada no. La seva fama de defensor implacable seguiria intacta.

Mentre anava cap al lavabo a fer un pipí –sense la pressió de no fallar en la punteria, ara que vivia sol– va somriure recordant que, com sempre li passava quan tenia aquell malson, encara no sabia ben bé si tot succeïa en el Tribunal Penal de l'Audiència de Girona o en la gespa replantada de l'estadi de futbol de Montilivi.

Després de quedar amb pau amb la seva bufeta va tornar al llit i va dormir tota la nit com un angelet.